

בס"ד* ש"פ שופטים, ב' אלול, ה'תשכ"ט.

(הנחה בלתי מוגה)

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו'¹, ומסיים ובערת הרע מקרבך², ובערת הרע מישראל³. והענין בזה, דהנה, אמרו חז"ל⁴ עיר קטנה זה הגוף, ואנשים בה מעט אלו איבריו, ובא אלי' מלך גדול זה יצה"ר, וסבב אותה ובנה עלי' מצודים כו'. ועז"נ שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, שצריך ליתן שופטים ושוטרים בכל השערים שבגופו של אדם (עיר קטנה)⁵. ותכלית העבודה היא לפעול ובערת הרע מקרבך, דקאי על היצה"ר, כמארז"ל בסוכה⁶ שבעה שמות יש לו ליצה"ר, הקב"ה קראו רע, ועז"נ ובערת הרע מקרבך⁷. ועי"ז שמגרש הרע מקרבו נעשה גם ובערת הרע מישראל, שמגרש את הרע מכללות ישראל ומכל העולם כולו [וע"ד מ"ש הרמב"ם⁸ צריך אדם שיראה עצמו כו' וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב כו' עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות כו'], דמאחר שבריאת העולם היא בשביל ישראל, בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית⁹, הרי עי"ז שהרע מתבער מישראל, אזי במילא מתבער הרע מן העולם כולו. וכל זה נעשה ע"י שופטים ושוטרים, דענין השופטים הוא כמארז"ל¹⁰ לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר, וענין השוטרים הוא כמארז"ל¹⁰ יזכור לו יום המיתה (שזהו ע"ד ענין השוטרים שנותנים העונש כו'). ועם היות שהזכרת העונש (שוטרים) מועיל בודאי, משא"כ הענין דירגיז יצ"ט על יצה"ר (שופטים) אינו מועיל בכל פעם, כמובן ממרז"ל הנ"ל לעולם ירגיז כו' אם נצחו מוטב, ואם לאו כו' יזכור לו כו', מ"מ, סדר העבודה הוא שבתחלה צ"ל הענין דירגיז יצ"ט על יצה"ר (שופטים), ורק אם אין זה מועיל, אזי צ"ל העבודה דיזכור לו כו' (שוטרים).

(* ראשי פרקים בלבד (המור"ל).

(6) נב, א.	(1) ריש פרשתנו (טז, יח).
(7) ראה אור החיים עה"ת פ' ראה יג, ו.	(2) שם יז, ז.
הובא באוה"ת שם (ע' תתכח). ד"ה שופטים	(3) שם, יב.
ושוטרים תרכ"ט (סה"מ תרכ"ט ע' שיט).	(4) קה"ר פ"ט, טו.
(8) הלי' תשובה פ"ג ה"ד.	(5) ראה ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. אוה"ת
(9) פרש"י ורמב"ן בראשית א, א.	פרשתנו ע' תתכב.
(10) ברכות ה, א.	

(ב) **וביאור** הענין דשופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך בעומק יותר, הנה¹¹ כתיב¹² נודע בשערים בעלה, בעלה הוא קוב"ה¹³, דלית מחשבה תפיסא ב' כלל¹⁴, ומ"מ, נודע בשערים בעלה, שנעשה נודע (בבחי' השגה) ע"י שערים, שיש בזה ב' פירושים. פ"י הא', שערים מלשון לכל חד וחד לפום שיעורא דילי¹⁵, שהרי אינו דומה העבודה של אחד לחבירו, דאע"פ שכל הנשמות מתאימות וכולנו כאחד¹⁶, מ"מ, הרי כללות נש"י נחלקות לששים ריבוא נשמות פרטיות שהם שרשים וכל שרש מתחלק לששים ריבוא ניצוצות כו'¹⁷, ולכן אינו דומה סדר העבודה של אחד לחבירו, וכמו העבודה דראובן שהיא בבחי' ראי', והעבודה דשמעון היא בבחי' שמיעה, והעבודה דלוי הו"ע דילוח אישי אל¹⁸, כמבואר בתו"א פ' ויחי¹⁹. ופירוש זה בשערים (סדר העבודה דכל חד וחד לפום שיעורא דילי') קשור עם פ"י הב' בשערים, מלשון שיעור וגבול, שהרי עבודתו של כל אחד, אפילו כשהיא אצלו באופן של בלי גבול, מ"מ, לגבי הקב"ה הרי זה בגבול, וכ"ש בהיותו במעמד ומצב שעדיין לא יצא מהגבלה שלו. ומ"מ, נודע בשערים בעלה, דקוב"ה אתידע לכל חד וחד לפום שיעורא דילי'.

(ג) **אמנם** כדי שיהי' נודע בשערים בעלה, צ"ל הקדמת העבודה דשופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך. והענין בזה²⁰, דהנה, יש ד' שערים בנפש, דהיינו ראי' שמיעה ריח ודיבור. העבודה דבחי' ראי' היא כמ"ש²¹ שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. העבודה דבחי' שמיעה היא כמ"ש²² ועתה ישראל שמע גו'. העבודה דבחי' ריח היא כמ"ש²³ ישימו קטורה באפיק, והעבודה דבחי' הדיבור הו"ע התפלה, כמ"ש²⁴ הפעם אודה גו' ותעמד מלדת. וההקדמה לזה הו"ע שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, והיינו, שצריך להגדיר עצמו בענין הראי', שיהי' עוצם עיניו מראות

-
(11) בהבא לקמן — ראה סה"מ תרכ"ט שם. וראה גם אוה"ת שם (ע' תתכג ואילך).	(19) מה, א ואילך.
(12) משלי לא, כג.	(20) ראה סה"מ תרכ"ט ע' שכד.
(13) ראה זח"א קג, א.	(21) ישעי' מ, כו.
(14) ראה תקו"ז בהקדמה (יז, א).	(22) ואתחנן ד, א. וראה לקו"ת צו יז, ב. ואתחנן ג, ג.
(15) זהר שם.	(23) ברכה לג, י. וראה פירוש המלות לאדמו"ר האמצעי פפ"ט.
(16) ראה תניא פל"ב.	(24) ויצא כט, לה. וראה סה"מ תרכ"ט ע' טז. ובכ"מ.
(17) תניא פל"ז (מח, א).	
(18) ויצא כט, לד.	

ברע²⁵, וכמבואר באריכות בספרי מוסר²⁶, ומובא גם בקיצור בחסידות בקונטרס העבודה²⁷, שגם כאשר ההבטה היא בקור רוח ובשעת מעשה אינו מרגיש בעצמו איזה התפעלות, הרי זה עושה רושם וחקיקה גדולה בנפש, ולא תעבור בלי התעוררות רע בהתגלות ר"ל. וכמו"כ צ"ל ההגדרה בענין השמיעה, להיות אוטם אזניו משמוע דבר רע, כמו לשון הרע, שעייז מציל תליתאי²⁸, ועוד זאת שעייז פועל גם למעלה, שכאשר באים לקטרג עליו, לא רוצים לשמוע, כמ"ש²⁹ ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע גו', והיינו לפי שההנהגה מלמעלה היא באופן דמדה כנגד מדה³⁰, ולכן, כאשר הוא אינו רוצה לשמוע רע על חבירו, אזי פועל שכאשר רוצים לדבר עליו רע למעלה, אין שומעין מלכתחילה. וכמו"כ צ"ל ההגדרה בענין הריח, להזהר מהרהורים רעים, כמארז"ל³¹ הרהורי עבירה קשים מעבירה וסימניך ריחא. וכמו"כ צ"ל ההגדרה בענין הדיבור, וכמ"ש הרמב"ם³² ואפילו בצרכי הגוף לא ירבה אדם דברים כו' ואמרו³³ לא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה. וכאשר ישנה ההגדרה בכל ד' ענינים אלו, שזהו"ע שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, שעייז נעשה ובערת הרע מקרבך, ועייז גם ובערת הרע מישראל (כנ"ל), אזי יכול להיות הענין דנודע בשערים בעלה, שקוב"ה יהי' אתידע לכל חד וחד לפום שיעורא דילי'.

ד) **ועיי** הענין דשופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך כפי שהוא בעבודתו של כל אחד מישראל, פועלים שיהי' הענין דשופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך גם כפשוטו, כמ"ש³⁴ ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה, בגאולה האמיתית והשלימה עיי משיח צדקנו.

(25) ישעיי' לג, טו.	ואילך.
(26) ראה ראשית חכמה שער הקדושה	(30) ראה סנהדרין צ, א.
פ"ח. קב הישר פ"ב. ובכ"מ.	(31) יומא כט, רע"א.
(27) פ"ב.	(32) הל' דעות פ"ב ה"ד.
(28) ראה ערכין טו, ב.	(33) אבות פ"א מ"ז.
(29) תצא כג, ו. וראה לקו"ת תצא לח, ג	(34) ישעיי' א, כו.